

ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคลอาชีพต่าง ๆ ตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษา

นางสาวรจนา พิริยะอนนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

002508 i 17074216

STEREOTYPES OF VARIOUS OCCUPATIONAL GROUPS AS PERCEIVED
BY UNIVERSITY STUDENTS

Miss Rojana Piriyanon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคลอาชีพต่าง ๆ ตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษา
โดย นางสาวรจนา พิริยะอนนท์
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชาวุธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ มุขนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โยธิน คันสนุฑท)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชาวุธ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคลอาชีพต่าง ๆ ตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษา
 ชื่อ นิสิต นางสาวรจนา พิริยะอนนท์
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชาวุธ
 ภาควิชา จิตวิทยา
 ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาพพจน์ของกลุ่มบุคคลอาชีพต่าง ๆ ตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนิสิตนักศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 380 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นมาตรจำแนกความหมายจำนวน 20 มาตราวัด ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์องค์ประกอบของกลุ่มอาชีพและกลุ่มลักษณะ

ผลการวิเคราะห์

1. ภาพพจน์ของกลุ่มอาชีพแต่ละอาชีพซึ่งมีทั้งภาพพจน์ทางบวกและภาพพจน์ทางลบ
2. องค์ประกอบของกลุ่มอาชีพมี 6 องค์ประกอบ คือ กลุ่มผู้ยากจน กลุ่มอาชีพชั้นสูง กลุ่มอาชีพชั้นกลาง กลุ่มครู กลุ่มหมอนวด-ดีเกะ กลุ่มตำรวจ
3. องค์ประกอบที่สำคัญของกลุ่มลักษณะมี 3 องค์ประกอบ คือ กลุ่มลักษณะอาชีพชั้นสูง กลุ่มลักษณะผู้มีคุณธรรม และกลุ่มลักษณะแสดงตัว

Thesis Title Stereotypes of Various Occupational Groups as
 Perceived by University Students

Name Miss Rojana Piriyanon

Thesis Advisor Associate Professor Chaiyaporn Wichawut:, Ph.D.

Department Psychology

Academic Year 1979

ABSTRACT

The major purpose of this research was to study the stereotypes of various occupational groups as perceived by university students. The subjects of this research were 380 ungraduate students from Chulalongkorn, Mahidol, Thammasart, Kasetsart and Silpakorn University. The data collected with 20 items of the Semantic Differential Scales were analyzed by means of Principle Axes Method, orthogonal factor were extracted and rotated by the Varimax Method. The major findings were:

1. There were positive and negative stereotypes of each occupational group.
2. There were six factors of occupational groups e. g. poor people, high-class occupation, middle-class occupation, teachers, masseuses and policeman.
3. There were three major factors of characteristic groups e. g. high class, moral and extrovert groups.

ก

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้เริ่มต้นและสำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความรู้ความกรุณาของรองศาสตราจารย์
ดร. ชัยพร วิชชาวูช อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำ ผู้วิจัย
รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณนิสิตนักศึกษาของทุกสถาบันที่ได้ให้ความร่วมมือในการ
ตอบแบบสอบถามอย่างตั้งใจ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย
มาโดยตลอด และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้

อนึ่ง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบคุณ
มาในโอกาสนี้

รจนา พิริยะอนนท์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
รายการตารางประกอบ	ง
รายการภาพประกอบ	จ
บทที่	

1. บทนำ	1
ปัญหาการวิจัย	1
ความสำคัญของปัญหา	1
ความเป็นมาของปัญหา	2
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
ความหมายของภาพพจน์	6
ขอบข่ายการวิจัยภาพพจน์	8
การรับรู้ภาพพจน์กับพฤติกรรม	10
การวัดการรับรู้ภาพพจน์	11
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	14
ขอบเขตของการวิจัย	14
นิยาม	14
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	15

2. วิธีดำเนินการวิจัย	16
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	16
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	19
การวิเคราะห์ข้อมูล	20
3. ผลของการวิจัย	62
4. อภิปรายผลของการวิจัย	74
5. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	87
ประวัติผู้เขียน	

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. เปรียบเทียบลักษณะของภาพพจน์แต่ละอาชีพ	44
2. องค์ประกอบอาชีพที่ไค้หลังการหมุนแกน	53
3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบกลุ่มอาชีพ	54
4. องค์ประกอบลักษณะที่ไค้หลังการหมุนแกน	57
5. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบกลุ่มลักษณะ	58
6. คะแนนที่ไค้จากสมการ เส้นตรงแต่ละองค์ประกอบลักษณะของแต่ละ อาชีพ	60
7. สรุปลักษณะการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ภาพพจน์	72

รายการภาพประกอบ

ภาพที่

หน้า

1. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพแพทย์	21
2. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพวิศวกร	22
3. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพครู	23
4. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพนักบริหารธุรกิจ	24
5. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพพยาบาล	25
6. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพนายทหาร	26
7. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพนายตำรวจ	27
8. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพนักกฎหมาย	28
9. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพช่างเทคนิค	29
10. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพเลขาบุการ	30
11. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพนักคุเทศก์	31
12. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพนายสิบทหาร	32
13. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพพลตำรวจ	33
14. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพช่างเสริมสวย	34
15. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพภารโรง	35
16. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพกรรมกร	36
17. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพชาวนา	37
18. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพแม่ค้า-ทาบเร	38
19. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพลิเก	39
20. โปริไฟล์ลักษณะของภาพพจน์อาชีพหมอนวด	40
21. แสดงตำแหน่งของภาพพจน์กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในอวกาศ 3 มิติ	61